

Naponta-utca 1-2. szám,
hová a lap szellemi részét illető
minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Pielitz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybecskerek, Zápolya-utca 1.
hová a hirdetések, az előfizetések
és a lap szétküldésére vonatkozó
felhasználások intézendők.

Telefon 21. szám.

Nagybecskerek, 1898.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Felolvasó szerkesztő: Dr. Brájer Lajos.

XXVII. évfolyam. 271. szám.

Hirdetési tábla:

Egy nap ----- 20
Hét nap ----- 120
Három hónap ----- 300
Egy év ----- 1000
— Egyes szám ára 4 kr. —

Hirdetések

o a kiadóhivatalban fogadtatnak el
Amennyiben az összes hirdetés
irodáknak.

Megjelenik minden nap

szombat- és ünnepnapok kivételével.

Hétfő, november 28.

A parlamenti helyzethez.

Nagybecskerek, nov. 28.

Egy szabadelvű párti képviselő írja a következőket:

Még kérdés, vajjon a miniszterelnök által az országgyűlési szabadelvű párt folyó hó 24-iki értekezletében tett nyilatkozat tisztázni fogja-e a zavaros parlamenti kilátásokat s rendezni fogja-e a bonyolított helyzetet, vagy pedig a miniszterelnök nyilatkozatában foglalt komoly intelmet egészen vagy részben figyelmen kívül hagyják-e az ellenzéki pártok?

Az ellenzékétől függ, hogy báró Bánffy miniszterelnök világos szavaiból levonja s megszívlelje azt az egyedül helyes tanulságot, hogy abban a harcban, melyet képzelt skrupulusok miatt a kormány és szabadelvűpárt ellen folytat, az igazság a többség részén van és hogy ebben a harcban csak egy vesztes van: az ország, mert az ellenzéki pártoknak, még ha legyőzettek is, nincs veszteni valójuk.

Sok okból szükség volt a miniszterelnök nyilatkozata a nemzet tájékozása végett. Tudja meg a nemzet, hogy báró Bánffy miniszterelnök bírja a korona teljes bizalmát és hogy a szabadelvű párt az egyedül lehetséges letéteményese a nemzet bizalmának. Fel kellett világosítani az országot, hogy a képviselőházban akadt egy kisebbség, mely az állam érdekében kezdett minden akciót megakadályozni, minden kormányzást lehetetlenné tesz, személyes indulatok kedvéért lebékőzta a nemzet gazdasági fejlődését és veszélyezteti az ország alkotmányát, békéjét és nyugalomát. Tudja meg a nemzet, hogy a kormány fel van hatalmazva, hogy a magyar államigazgatásnak e leghatalmasabb és legelőkelőbb feltételeit minden áron megmentse, hogy a legerélyesebb eszközöket alkalmazza és a legerélyesebb cselekvést megindítsa. Tudja meg az ország azt is, hogy a szabadelvű többség tömören csatlakozott, hogy újból teljes bizonyítékát adta a miniszterelnök iránt való bizalmának, midőn a maga részéről is ehhez az akcióhoz a legerélyesebb támogatást megígérte.

Vajjon a felhatalmazás, melyet báró Bánffy őfelségétől kapott, a házszabályok szigorubb kezelésére, a képviselőház elnapolására, vagy éppen feloszlására vonatkozik-e, vajjon párhuzamos éjjeli vagy permánens ülésekről van-e szó? mindez a miniszterelnökre van bízva, aki a felhatalmazást minden eshetőségre nyerte s aki e felhatalmazással teljes bizonyítékát szolgáltatva annak, hogy teljes birtokában van a nemzet és a korona bizalmának s hogy tagadhatatlanul ura a helyzetnek és az marad is.

A kiegyezés Ausztriában. Bécsből jelentik: Az urak háza legutóbbi ülésén az elnök felhívta a Ház figyelmét arra, hogy az egyes ki egyezési javaslatok tárgyalása a képviselőházban olyan stádiumba jutott, hogy az urak házában is meg kell tennie a kellő előkészületeket. Indítványozta tehát, hogy a ház 25 tagú külön bizottságot válasszon a kiegyezési javaslatok tárgyalására s hogy a kvótaküldöttség 5 tagja benn legyen a bizottságban. Az indítványt elfogadták és a bizottság tagjait megválasztották.

Ferenc Ferdinánd főherceg Torontálban.

— Saját tudósítónktól. —

Nagybecskerek, november 28.

Négy nap iitt tartózkodása után, mely alatt Ferenc Ferdinánd főherceg ismételt kereste az alkalmat annak kijelentésére, mily jól érzi magát Torontálvármegyében, őfelsége tegnap este külön vonattal elhagyta vármegyénket.

Vadászatok.

A vadászatot szombaton folytatták ismét szép eredménnyel, mely alkalommal 13 róka került terítékre s ebből őfelsége 7 darabot lőtt. Szombaton az ernestháziak ragadták meg az alkalmat, hogy tüntessenek a főherceg mellett. A vasárnapi vadászatot az elejtett 16 róka közül őfelségére 11 esett.

Szombaton este a főherceg kívánságára magyarok, németek, szerbek és románok bemutatták nemzeti szokásaikat. Őfelsége nagy érdeklődéssel szemlélte a festői csoportokat.

A főherceg Nagybecskereken.

Már a kora délutáni órákban híre terjedt, hogy a főherceg visszautaztatában rövid időt tölt Nagybecskereken is, mert meg akarja tekinteni a vármegye székházát, melyről nagyon sok szépet hallott és a Végő Pál által festett banderális képet. Ennek folytán a Hunyady-utóán és környékén csak úgy hemsegett a népesség. Felkelttek, sőt a főhercegről beszélték, valamennyi tudott róla valami szépet, nemeset mondani, úgy, hogy a lelkesedés már előbb is kitört a közönségből s nem egyszer éljenzésbe kezdett.

A spontán nyilvánuló rokonszenv olyan fényes fogadtatásban nyert kifejezést, a mely bellett volna hivatalosnak is. A hosszú écsakai utca véges végig ki volt világítva, ott égett minden kis ablakban a gyertyaláng, hirdetve a hazafias becskerekiek lojalitását. Impozáns képe volt a Hunyadi-utóának és a Ferenc József-ternek is. Ki volt világítva a római katolikus plébániatemplom; ajtaja kitarva a fejedelmi vendég tiszteletére.

Hét óra táján, mikor Ferenc Ferdinánd főherceg beérkezett a városba, az utóákon már alig lehetett járni. Hihetetlen nagy ember-tömegek verődtek össze egymást szorítva; rendezés azonban nem történt, a mi a rendőrség, főleg azonban Reitter Oskár rendőrkapitány és Gavrilovics alkapitány körütekintő munkájának eredménye.

A katolikus plébániatemplom harangjainak ünnepélyes zúgása jelezte, hogy a trón várományosa beérkezett a városba. Harsogó éljen hangzott fel, a mely megresskettette a levegőt s mozgásba hozta a szíveket. Ugy szállt utóáról utóára tova, mint valami hullámszó szellő, a mely diadalmas örömhirt hömpölgött a szárnyain.

A főherceg balján Harnoncour Félix gróf foglalt helyet, míg a kocsii mellett két drapp liberiaiba öltözött fullajtár lovagolt.

A templom ajtajában állott a katolikus papság teljes ornátusban, a mi láthatólag kellemes benyomást gyakorolt a főhercegre, kinek kocsija a vármegyeház előtt állott meg.

A kapuban Rónay Jenő főispán és dr. Dellimani Lajos alispán fogadták szívélyes üdvözléssel a főherceget, ki már menetközben is kijelentette, hogy a palota architektúrája igen szép.

A foyer tömve volt tisztviselőkkel, kik ünnepi díszbe öltözve, sorfalat alkottak. Riadó

éljenzésük között vonult fel a folyton barátságosan szalutáló főherceg a diszteremig, a hol a városi, állami és megyei főbb tisztviselők gyászböltözött nejei fogadták Rónay Jenő főispánúval élőkön, ki gyönyörű szép safranó rózsákból, fehér orgona virágból, gyöngyvirágból és finom asparagns zöldből álló virágokráttát (Brauneiss József remeke) nyújtott át a királyi hercegnek. A csokrot Torontálvármegye színeit viselő szalag fogta át. A főispán a következő szavakkal nyújtotta át virágadományát:

— Kegyeskedjék osásári és királyi Fenséged ezen virágokat mély tiszteletünk jeléül a legkegyesebben elfogadni.

A főherceg szívélyes mosolylyal köszönte meg az ajándékot és hosszabb ideig elosevegett főispánunk bájos nejével.

Ezután megfordult és Ulrich cs. és kir. alezredes, Olovhary Odón honvédőrnagy és Várady Ede csendőrszázados jelentkezősét fogadta, barátságosan kezét fogva az urakkal. Bemutattatta még magának és megszólítással tün-tette ki Zsirus József kuriai bírót, Braun Vilmos pénzügyigazgatót, Hegedüs János anyakönyvi felügyelőt, Botka Béla megyei főjegyzőt, dr. Grandjean József polgármestert és Szabó Ferenc bizerei apátot, ki csak elkésve érkehetett, minthogy a plébániatemplom ajtajában várta teljes papi ornátusban a magas vendéget. A királyi hercegnek mindenkihez volt néhány barátságos szava, majd végezve a bemutatásokkal, gyönyörrel szemlélte meg a disztermet, többször adva kifejezést elismerésének.

Végül a főherceg a Végő Pál festette banderális kép, melyet külön erre az alkalomra függesztettek fel a nagy teremben. Vissza-visszatért a képhez, a melyen ott van az ő daliás alakja is, miközben tetszésének e szavakban adott kifejezést:

— Nagyszerű, pompás!

Megkérdezte asután, ki festette, mire Rónay Jenő főispán adta meg a választ, hogy:

— Vágó Pál.

Őfelsége szerette volna megismerni a nagyhírű festőművészt, Vágó Pál azonban nem volt jelen.

Rónay főispán ezután megkérte, hogy jegyzeze be nevét a díszes emlékkönyvbe, a mit a herceg a legnagyobb ssivességgel tett meg, remek kaligrafikus írással öröktíve meg nevét:

Ferenc Ferdinánd főherceg,
november 27-én 1898.

Majd fölkelve az asztal mellől, megkérdezte a főispántól, hogy megnézheti-e a többi termeket is? A főispáni irodában különös érdeklődéssel szemlélte a miniszterek arcképeit, a kisteremben pedig egyszerre ráismert Tissa Kálmán képére, megjegyezve:

— Ez ugye bár Benecur másolat?

Visszatérve a diszterembe, dr. Dellimani Lajoshoz fordult aszal a kérdéssel, hogy hol a neje? Az alispán rögtön elisietett s visszatérve nejével, bemutatta a királyi hercegnek, ki kedélyesen elosevegett vele. Ugyanekkor mutatták be a trónörökösnek Daniel Ferenc központi főszolgabíró feleségét is.

Elmenetele előtt még Rónay Jenőnével váltott ismételt néhány szívélyes szót s a közsönég lelkes éljenzése közepett jelentette ki, hogy jövőre újra eljön Torontálba. Egyben megköszönte a loyális fogadtatást, megígérve, hogy őfelségének, Ferenc Józsefnek erről referálni fog, annál is inkább, mivel iitt tartózkodása nagyon kellemes volt.

A hivatalos melléklet nélkül.

Utközből barátságosan intett Rácz Gyulának, kit nagyon megszeretett, mire a jóhírű primás egyszerre belekapott a főherceg kedvenc dalába:

... *Megy a gőzös, megy a gőzös Kanizsára.*

Ő fensége jókedvűen távozott a vármegye székházából, majd kocsiárraült Harnoncour gróffal s szünni nem akaró éljenzés között hajtattott ki a pályaudvarra. Kíséretében voltak Hardegg grófné, a Hardegg comtesse, Rónay főispán, Dellimanics alispán, Dr. Grandjean polgármester, Daniel főbíró, Reitter rendőrkapitány, Bronn asszados hadsegéd, Ulrich alezredes, Olchváry őrnagy, Winkler jószágigazgató.

A pályaudvaron.

A torontái h. é. vasutak indóházában százsakra menő közönség gyűlt egybe, mely lelkes éljenzésbe tört ki, mikor a főherceg kíséretével együtt megérkezett. A pályaudvaron az összes hivatalok fejei és városunk számottevő férfiai jelentek meg. Ő fensége ismételtén megköszönte egy Rónay főispánnak, mint Dellimanics alispánnak a rendelkezésére bocsájtott különvonatot. Hosszasan beszélgetett a főherceg Daniel Ferenc főszolgabíróval is. Nyolc órakor a főherceg beszállt szalonkocsijába. Vele mentek dr. Dellimanics Lajos alispán, Daniel főszolgabíró, Harnoncour gróf és a Hardegg-család. Mikor a külön vonat elhagyta a pályaudvart, ismét szünni nem akaró éljenzésben törtek ki, kik a királyi herceg tiszteletére megjelentek.

A főherceg rendkívül meg volt elégedve itteni tartózkodásával s szívesen szóval bucsuzott, melyet annál örömeztőbb irunk le, mivel az egész lakosság hő óhaját foglalja magában:

— A viszontlátással!

Nemzeti szövetség Nagykikindán.

Nagybecskerek, nov. 28.

Hazaifias örömmel jegyezzük fel azt az öröndetes tényt, hogy Nagyikindán tegnap megalakult a Nemzeti szövetség. Kétszeres az érdeme a kikindaiaknak, mert még csak néhány évvel ezelőtt törpe kisebbség volt ott a magyarság s lépésről-lépésre kellett kiküzdeniök a magyaroknak azt az pozíciót, melyre ma büszkén rámutathatnak. Amidőn szívből kívánjuk, hogy megvalósuljanak mindama szép remények, melyeket minden igaz hazafi a legújabb egyesülethez — az országban a 34-ik — fűz, csupán azon óhajunknak adunk kifejezést, hogy a többi torontái városok is mielőbb kövessék Nagyikinda példáját.

A tegnapi ünnepségekről kiküldött tudósítónk a következőkben számol be:

A vendégek érkezése.

A Budapestről érkező vendégeket nagyszámu küldöttség várta a pályaudvaron. Mikor 1 órakor délután a vonat berobogott az állomásba, lelkes éljenzéssel és zeneszóval fogadták a központból érkező urakat, nevezetesen Herczeg Mihályt, a budapesti tudomány-egyetem prorektorát s az országos nemzeti szövetség elnökét, Komlóssy Ferenc ország. képviselőt és dr. Krivácsy Gézá, az O. N. Sz. ügyvezető igazgatóját. A küldöttséget Jesszensky Ignác üdvözölte rövid, magvas beszédben, mire dr. Herczeg megköszönte a szíves fogadtatást.

Az alakulás.

A városbába gyűléstermő már a korai délutáni órákban egészen megtelt díszes közönséggel, melynek soraiban számos hölgy foglalt helyet.

A jelen voltak közül tudósítónknak a következőket sikerült feljegyeznie:

Roth Gergely trvszéki elnök, Poroszkay Béla megyei főügyész, (Rónay főispán és Dellimanics alispán hivatalos elfoglaltságuk miatt nem mehettek el) Grób Béla főszolgabíró, Platz Bonifac tankerületi főigazgató, Jankó Agost társulati igazgató, Bogdán Zeivkó polgármester, Kikindai Ferenc közjegyző, ifj. Steinbach Antal szolgabíró, Gesztessy János közjegyző (Zsombolya), dr. Brájjer Lajos szerkesztő (Nagybecskerek), Jesszensky Ignác ág. ev. lelkész, Vincsehidy Izsó takp. igazgató, dr. Rosenstein főrabbi, dr. Spitzer Mór v. főorvos, dr. Valovits kórházi igazgató, dr. Bayer Alajos ügyvéd, Haby János, Kasztory János, Hoffman Frigyes kir. táblai bíró, Orosz Pál trvszéki bíró, dr. Türk Marcell ügyvéd, dr. Schwarz József, dr. Ebner Alajos, Geleji Frigyes és Sziller szerkesztők, Dus Sándor,

Fekete Ignác lelkész, Malonyai Ignác trv. bíró, dr. Stocker kir. ügyész, Keczer Gyula trvszéki bíró, Kovács Gusztáv trvszéki bíró, Szendrődy Gábor trvszéki bíró, dr. Pintér Gyula albíró, Andrássy Mihály társulati jegyző, Hoffmann és Richtmann tanítók, Róm József, Wildpret Albert, Krämer Kristóf, Kolb Vilmos.

Wachtl Leó rendőrkapitány lendületes beszédben kifejti azt a nagy és nemes célt, melyet a nemzeti szövetség maga elé kitűzött. Melegen üdvözli a nagyszámban megjelent vendégeket s midőn megnyitja a mai ülést, felkéri dr. Herczeg Mihályt, fejtse ki a szövetség programját.

Dr. Herczeg Mihály örömmel üdvözli azt a mozgalmat, mely Magyarországon a mai napon megteremtette a 34-ik vidéki szövetséget. A szövetség első megalapítója a koronás király (Lelkes éljenzés), második József főherceg (Zajos éljenzés), azonkívül Brankovics patriárcha, Vaszary Kólos hercegprimás, Nikolicz Fedor báró, a Széchenyiek, a Dessewffyék s a főrangú és közeosztály számos előkelő tagja. Beszédjét azzal kezdi, hogy viseltessünk jóakarattal, tisztelettel, elnézéssel a nemzetiségek iránt. Azeelőtt leszábottuk, lerácoztuk a német meg a szerb embert. Ezzel a helykeséggel fel kell hagyni. Legyen fegyverünk a béke, a szeretet és a rábeszélés. Szóló kijelenti, hogy nem barátja az erőszakos magyarosításnak. Célunk elérésére sokat tehetnek a bírák és köztisztviselők, amennyiben a néppel megkedveltetik a magyar nyelvet. A bankok, s kereskedelem és ipartársulatok, melyeknek oda kell törekedniök, hogy élükön kipróbált magyar ember álljon. Hadd lássák a nemzetiségek, hogy magyar ember az, ki segélyben vagy jótéteményekben részesíti s nem engedi meg azt, hogy a szegény ember az uszora martalékká legyen.

Sokat lehetne tenni a katonai sorozásoknál, ha az ezredeket felerészben magyar, felerészben nemzetiségi elemekből állítanák össze. Összeszoknának, megbarátkoznának, később rokonság keletkezik s megszereti egymást a magyar és nem magyar. Hasonló eljárás volna követendő a telepitésnél. Itt is megtanulják egymás nyelvét, megismerik egymás szokásait s lassankint leomlanak a válaszfalak.

A kiseddődodák, ipar- és kereskedelmi, faragászati- és szőlészeti iskolák szintén nagyban támogathatják ez üdvös munkát.

Ahol tömörebb helyen vannak a nemzetiségek, azoknak nyelve mint rendkívüli tantárgy adassék elő. Nemzetiségi tanulók részére minél több ösztöndíj volna kifizendő, hogy nagyobb kedvvel tanulják meg hazánk zenguetes nyelvét.

A társadalmi egység megvalósítására dalárdák, műkedvelői társulatok nagyban hozzájárulhatnak, melyek államegély mellett vidékről vidékre járhatnak.

Fel kell hagynunk a rangi és osztályi fokozatok felállításával. Ne kutassuk mi a vallása, mi a foglalkozása a szomszédunknak, mert nem a foglalkozás nemesíti, hanem a személyes tettek.

Szóló ezután hosszasan beszél a munkáskérdésről, a socializmusról és anarkizmusról. A szövetség három irányban működik. A társadalmi osztály hazafias ünnepeket rendez, megakadályozza a kivándorlásokat, vagy ha az nem sikerül, igyekszik odahatni, hogy a kivándoroltak megmaradjanak magyaroknak. A munkás-osztály figyelemmel kíséri a munkás-mozgalmakat, arra törekszik, hogy hazafias munkavezetőket alkalmazzanak külföldiek helyett, kik nagyobbára agitátorok. Feladatául tüsté ki a szövetség, hogy a hazafias gondolkodásmódot az ifjabb munkásnemzedék között terjessze. E végett létesíti a szövetség a munkásképző intézményeket. A munkásokkal eddig csak az agitátorok törődtek, a magasabb munkásosztály eddig nem mert velük foglalkozni, mert az által forradalmi gyanúsításoknak tette volna ki magát. A munkások nagyobbára hazafias érzésiek még mindig és ha utána látunk a dolognak, megállíthatjuk a socializmust diadalmas útjában.

Az O. N. Sz. működésében három eszmét követ: a humanizmust, liberalizmust és patriotizmust. A humanizmus eszélja, hogy az ember ember legyen; nem barátja a separatizmusnak és ezért nem állott sohasem a nemzeti politika

útjában. A humanizmus feladata, hogy az ország minden igaz fiát vallás és nemzeti különbség nélkül egy társadalomba összetömörítse. A liberalizmusnak nincsen pártpolitikai jelentősége. Az O. N. Sz. számúzi a politikát és a liberalizmus alatt a közművelődési és társadalmi szabadságot érti, mely az ország fejlődésének alapföltétele. Sívárak a történelemnek ama lapjai, melyek az időnkinti napi megállások pillanatait jelzik. A liberalizmus le tud számolni az itélettel.

Magyarország ereje nemzeti egységében rejlik és ennek az egységnek megerősödése érdeke nemcsak magának Magyarországnak, hanem a dinasztának és monarchia negyentalmi állásának is. Ez az egység csak a liberalizmus útján jöhet létre. Magyarországnak nem is szabad a reakció zászlaját kibontania, mert Európa keleti védbástyája, mely ha ledől, a panszlavizmus terjedésének szabad utat nyit.

Szól ezután a socializmusról. Más országokban is megindult ez a mozgalom, csak hogy azok elbirják, de Magyarország nem. Nekünk elszánt küzdelmet kell folytatnunk a socializmus ellen. Hazafiasan erős ifjakra van eszükségünk, kiknek szíve a magyar hazáért lángol. Meg kell értetnünk, hogy bármilyen nyelvet beszéljen is valaki, csak magyar honpolgár lehet.

Az O. N. Sz. föllépése nem agresszív, de midőn fontos ügyekről van szó, nem tágít egy tapodtat sem. Most ezer év után veszne ki belőlünk az erő? . . .

Fel tehát a munkára! Kinek lelke lángol a hazáért, ne álljon félre.

A jeles beszédet, melyet itt csak főbb vonásaiban vázoltunk, zajos éljenzéssel és percekig tartó tapsal fogadták.

Ezután megválasztották korelnöknek a társadalom közkedveltségű Nestorát, Kikinday Ferenc közjegyzőt, ki humoros beszédben megköszöni a gyűlés bizalmát.

Jegyző Balogh István lett.

Általános helyeslés közepette egyhangulag megválasztották elnöknek Jankó Agostot, ki szép eszmékben bővelkedő beszédjében kifejti, hogy kötelességének tartja a parancs előtt meghajolni. (Eljenzés.)

Társelnökök lettek: Tellesky Kristóf, dr. Valovits Gyula, Vincsehidy Izsó.

Jegyzők: Balog, Geleji és Sziller. Pénztárnok: Róm József. Ellenőr: Draxler Ferenc. Igazgatóság: Augner István, dr. Bogdán Zeivkó, Bayer Alajos, Dus Sándor, dr. Ebner Alajos, Fodor István, Hubaffy Mihály, Dörner Ferenc, dr. Tatay László, Pálinkás András, Messinger József, Stolz Adolf, Wildpret Albert, Szabó István, Fekete Gyula, Grób Béla, Grubits Tivadar, Haby János, Jesszensky Ignác, dr. Kacser Zsigmond, Kikinday Ferenc, Kandel Zsigmond, Kasztory János, dr. Kreszméry Károly, Pavlicsek József, dr. Rosenstein Mór, dr. Spitzer Mór, Stocker Antal, dr. Türk Marcell, dr. Varró Ignác, dr. Zsirus Lajos. Ügyész: dr. Ehrling Károly. Felügyelő-bizottság: Saalay Jenő, Kuos István, Müller József, Mészáros János, dr. Schwarz József.

Dr. Krivácsy Géza indítványára a közgyűlés úgy ö Felségét, mint József főherceget táviratilag hódolatteljesen üdvözli.

Komlóssy Ferenc Isten áldását könyörgi le a szövetségre.

Miután még Fekete Gyula szép szavakban köszönetet mondott a központi szövetség lelkes tagjainak fáradságukért, elnök a közgyűlést bezárja. (Lelkes éljenzés.)

A kikindai szövetség.

A nagyikindai szövetség eddig mintegy 100 tagot számlál. A szövetség létesítése körül különösen Wachtl Leó rendőrkapitány és Jesszensky Ignác ág. ev. lelkész fáradoztak. Ugy a magyar, mint a német helyi sajtó szintén fáradhatlanul és önzetlenül közreműködött abban, hogy a magasatos eszme teatté váljék.

Diszeloadás.

A Bohn-szálloda disztermben aligha talákozott még oly nagy számu és előkelő közönség, mint tegnap este. A kikindai társaság színejava megjelent, hogy a magyar ügy mellett demonstráljon s nemcsak Budapestről, de az egész vármegyéből érkeztek vendégek, kiket a magyar ügy vonzott ide.

Az estély hazafias prologgal vette kezdetét, melyet Balogh István ur szavalt lelkesen és

hazafias hévvel. Szép szavaltát lelkes tapssal jutalmazták.

A rekedt Inkey Gizella helyett (oh azok a fővárosi művésznők!) Balogh Etel, a szegedi színtársulat Torontálban is előnyösen ismert tragikája lépett a pódiumra. A ragyogó szép asszonyt már megjelenésekor zajos tapssal fogadták, mely előadása végén — Kis „Jehová“-ját szavaltta az ő csodálatos művészetével — valószínűs viharra nőtt. A szép művésznő alig volt képes megköszönni a folyton ismétlődő tetszésnyilvánításokat.

As est fénypontja azonban az „Eleven Ujság“ volt, melyet Jesszenszky Ignác és szellemes neje szerkesztettek. Nemcsak az elmés fordulatok, melyekben ez a sikerült munka bővelkedik, de nem kevésbé az az ügyes beosztás gyújtott, hogy az ujság-cikknek legnagyobb részét szebbnél-szebb fiatal hölgyek mondták el kifogástalanul és a pontok helyes kidomborításával. Az „Eleven Ujság“-ban a következő hölgyek és urak vettek részt, kiknek egyenkint és összesen bőven kijutott a minden egyes cikk után felhangzó tapusból:

Szobossay Zoltán ur, Stassik Melanie k. a., Németh Clementin k. a., Offner Ilona k. a., Ney Hedvig k. a., Simon Nelli k. a., Wolff Ilona k. a., Wotticzki Mariaka k. a., Pálinkás Mariaka k. a., Miskovits Josefa k. a., Pálinkás Ilona k. a., Szendeff Gizella k. a., Fenyő Sándor ur, Indrikovics Valéria k. a., Varró Boriska k. a., Jánosch Dóra k. a., Roth Vilmos ur, Kapuszták Nina k. a., Kada Nina k. a., Roth Vilmos ur, Domány Odön ur, ifj Wachtel Leó ur.

A sikerült estélyt hajnalig tartó tánc zárta be.

HIREK.

Tájékoztató.

December 3. Jótékonycein ünnepe a színházban.
December 12. Közigazgatási bizottság ülése.
A villamos világítással ellátott gőzfürdő reggeli 6 órától nyitva van; hölgyek részére kedden és pénteken d. u. 5 óráig; ugyanazon napokon 6-tól 8 óráig urak részére.

— Két új apát. Megemlékeztünk már róla, hogy 8 felsége Szabó Ferenc esperes-plébánosnak a bizerei címzetes apátságot adományozta. A hivatalos lap mai száma közli a legfelső királyi kérésiratot, a melyből kiténik, hogy a felség hasonló kitüntetésben részesítette Nagybecskerek város egyik híres fiát Várady Arpád osztálytanácsost is, ki két év óta van fenn a miniszteriumban, mint osztálytanácsos. A királyi kérésirat a következő:

Vallás- és közoktatásügyi magyar miniszterem előterjesztésére dr. Várady Lipót Arpád osztálytanácsos és csanádgyházmegyei ádózárnak a Boldogságos Szűz Máriáról nevezett cikádori címzetes apátságot, Szabó Ferenc nagybecskereki esperesplébánosnak pedig a Boldogságos Szűz Máriáról nevezett bizerei címzetes apátságot díjmentesen adományozom.
Kelt Gödöllőn, 1898. évi november hó 19 én.

FERENCZ JÓZSEF, s. k.

Dr. Wlassics Gyula, s. k.

— Advent. Az Ur jövetelének előkészületi ideje, az advent tegnap vette kezdetét. Illő és méltó igaz keresztényekhez, hogy az üdv ezen idejét úgy töltsék, amint azt annak végtelen fősége megköveteli, ki jövendő lésson, ki nekünk születni fog karácsony napján. Az advent idejét a katolikus egyházban üsdök óta megtartják a hivek, mint a bűnbánat, bűjt, imádság és lelki megtisztulás idejét. Perpetuus tourai püspök (480 táján) elrendelte, hogy hivi szent Márton napjától karácsonyig hetenkint háromszor bűjtöljenek. Ez a püspöki rendelet Galliából átszármazott a többi nemzetek keresztényeire és a VI. század végén már fölvetelt nyert a római egyházi naptárba. Régebben az advent körtől belüli a nagybűjt jelentőségével birt. Ujabbban ez a jelentőség annyiban változott, hogy most Krisztusnak nemcsak testi eljövetelére, hanem eljövetelére a szivekbe és az utolsó ítéletre való eljövetelére vonatkozik. Ezért szól az evangélium is az utolsó ítéletről. Az advent ezen jellege kifejezést talál a lilassinü miseruha használatában is.

— A honvédség köréből. Hofbauer István ezredes, dandárparancsnok ma délután Nagybecskerekre érkezik, hogy szemlét tartson az itteni honvédsázlóalj fölött.

— **Kegyelem a katonaszökevényeknek.** A király ötvenéves uralkodói jubileuma alkalmából kegyelmet ad minden katonaszökevénynek, illetőleg azoknak, kik a sorozás vagy fegyvergyakorlat elől menekültek a külföldre, vagy bujdosolnak az országban. A kegyelem csak azokra nem vonatkozik, akik mint aktív katonák csapataiktól szöktek meg. Ő felségének ez az elhatározása szombaton jelent meg a bécsi és a budapesti hivatalos lapokban. Ezer meg ezer ember fog könnyebbülten fölsőhajtani, ha a lapok útján köztudomásúvá lesz a külföldön is királyunk ez elhatározása, ezer meg ezer fog visszajönni hazájába, melyet 42 esztendő koráig viszontlátni még csak reménye sem volt. Jó része a külföldön élő szökevényeknek nem egynesen a katonai szolgálat terhe elől menekült, hanem ifju, kalandravágyó lelke tűzte, hajtotta idegen tájak felé, honnan a sorozásra nem tudott visszajönni, később meg visszatartotta szülőföldjétől a büntetéstől és a sok esztendei szolgálatból való félelem. Szárával élnek a magyar katonaszökevények Argentínában és Braziliában, hova kereskedelmi hajókon mint matrózok mentek ki és ahonnan nem mertek többé visszatérni. Az európai nagyobb városokban sok derék honfitársunk vágyódik vissza hazájába és ezekre megy azoknak a székely fiuknak a száma, kik Romániába szöknék át ifjukorukban és kik idővel még hazájuk nyelvét is elfelejtik. És minő öröm éri azokat a szegény katonákat, kiket a hatóság már elfogott és ma már ötödik-hatodik esztendejüket szolgálják, vagy akik előtt egyenesen a börtön ajtaja nyílt meg. Hálával fognak mindezek a király atyai szívére gondolni, amely most visszaadta szabadságukat s amely sok derék és jó polgárát adja vissza a hazának.

— **Erzsébet királynő emlékszozára** Rónay Olga főispánné gyűjtőívén folytatólag befolyt:

Karlova község lakosai: Kovacev Mita, Perisics János, Valahovits S. 1—1 frt, Perisics Franciska, Leinider M., Trbity Sándor, Forgách L., Forgách Julia, Beslin Sándor, Paszturovits M. 50—50 kr., Csokity Milán, Simon J., Kovacevity A., N. N. 30—30 kr., Szatanotyen R., Popov J., Notáru M., Popov M., Viskov G., Spitzer S., Nikolity Ignác, Lemlein György, Spitzer Ignác, Csúaly Szája, Borjánovity Pál, Ney Miksánó, Gyukics Todor 20—20 kr., Csuzics István 25, N. N. 10 kr. = Gyertyánfy Dános főbíró iv nélkül beküldött	10-65
Lowrin község mint testület	20.—
Zichyfalvai magy. társaskör	25.—
Gróf Harnoncour Felix	5.—
Keglevichháza község	100.—
Balgátelep község	5.—
Pusztá-Keresztur község	5.—
Torontálvármegye adománya	2500.—
Összesen	2175 65
Ehhez az eddigi	11031-98

Eredmény 13707 63

mely összeg részben a Torontáli takarékos és hitelbanknál, részben a nagyikindai közigazgatási banknál van gyűmölcsözőleg elhelyezve.

— **Névmagyarosítás.** Gerstenek Károly, Kis-Orosz község jegyzője, vezetéknevét belügyminiszteri rendelettel Gerő-re változtatta. — Weisz Móríc oszrai illetőségű, ugyanottani lakos nevének Vámosira kért átváltoztatása megengedtetett.

— **Családi végzet.** Nagyikindáról írják: Tragikus végaet sodorja el a városunkban közszeretnek örvendett Dudvarszky család. Alig egy éve, hogy dr. Dudvarszky Gábor, a volt padái földbirtokos revolvergolyóval vetett véget életének s most fia, Dudvarszky Számko ugyanazon végzetnek lett az áldozata. Ada község erdejében találta meg egy pásztorfiu holtan, átlött halántékkal. Az öngyilkosság okát elmeszavarban keresik.

— **Tűz.** A magyar utcában, a Feketics-féle házban tegnap kis gyermekek játék közben felgyújtottak egy oszomó kukoricaszárát, a mi nagy füsttel kezdett égni. A gyorsan kivonult tűzoltóság azonban elejét vette minden nagyobb veszedelemnek.

— Szabott ár az elve. Télikabát-vevére jön be egy vásárló. Kérdezi ruhakereskedőt:

— Hogy ez a kabát?

— Igen tisztelt uram — mond a kereskedő — nekem szabott árú üzleti elveim vannak. Én mondhatnám, hogy ez a kabát 65 frt, mondhatnám azt is, hogy 53 forint, de én ezt önnek oda adom 28 frtért.

Megszólal a vevő:

— Nekem is szabott árú elveim vannak. Én is mondhatnám, hogy ez a kabát mégér 1 forintot, mégér 2 forintot, mégér 3 forintot, de tudja mit, adok érte 8 forintot, mert nekem is szabott árú elveim vannak.

Megszólal a kereskedő és azt mondja a segédjének:

— Ez az ur tetszik nekem! Pakolja be a kabátot!

— **Katonai szállítások.** A m. kir. szegedi 5. honvéd gyalogezred 3. zászlóalj legénysége részére 1899. évben szükséges dísznőzsirnak, esetleg marhahusnak is biztosítása céljából Nagy-Becskerekben, a honvédlaktanyában evő kezelőtisztai irodában 1898 évi december hó 6-án délelőtt 10 órakor újbóli nyilvános tárgyalás fog tartatni. Ezen vállalatra vonatkozó ajánlatok mintája, továbbá a szállítási feltételek iránt tájékozásul az illető póthírdetmények szolgálnak, melyek a hivatalos órák alatt a Nagy-B. cskerekben állomásozó honvédsázlóalj kezelőtisztai irodában (laktanya-épület 50. számú ajtó) megtekinthetők.

Irodalom.

— **Az Uj Időknek** ebben a számában ismét számos, képektől díszes cikkeket talál az olvasó. Két regény folyik benne, az egyik Norris angol íróé, a másik Herczeg Ferencé, a ki folytatja a Gyurkoviccsalád történetét. Verset Antalfy Endre írt, novellát Szabóné Nogáll Janka, Barossról cikket Tábori Róbert, Gazdag olvasni való van az Irodalom, Művészet, Színház és Mindenféle rovatokban. A füzethez művészi melléklet van csatolva, a melyet Neogrady pompás képa díszít. A képek közül azonkiivül kiemeljük a Lafayette-szobrot, a melyet az északamerikai Unió egy magyar szobrásznál rendelt meg, aztán a Baross-szobrot, Rausch Enaklő gyermekeit és három szép vízfestményt.

— **Egy plágium története.** Erdekes plágium-eset történt Kolozsvárt, mely általános beszéd tárgyát képezi. Egy ottani irodalmi híresség, Gyalui Farkas ur, hetekkel ezelőtt Bölöny József intendánshoz egy 1 felvonásos bohózatot nyújtott be, melyet a bíráló bizottság mint eredeti művet fogadott el. A bohózatot „Eneleten“ cím alatt nyújtotta be a szerző, de időközben „Uraságod idegen?“ címet adott neki. A kis bohózat az utóbbi napokban került színre. A szerző a hívo tapsokra megjelent a lámpák előtt, elfogadta a felnyújtott koszorút, szóval ünnepeztette magát. De már két nap múlva suttogni kezdtek, hogy a sikerült bohózat, mely kezdetben eredeti műnek, később francia tárgy után készült bohózatnak volt jelezve, nem egyéb, mint Majo Wilhelm: Im dritten Stock című bohózatának szóról-szóra való lefordítása. A község ma megrohanta a könyvkereskedéseket s az Im dritten Stock összes példányait elkapták. A szerző pedig átkozza végzetét, hogy dicsősége olyan rövid ideig tartott.

Táviratok.

Országgyűlés.

(A képviselőház ülése november 28-án.)

Budapest, nov. 28. (A „Torontál“ eredeti távirata.) A képviselőház mai ülésén Láng Lajos elnökölt; Perczel belügyminiszter a párbajban kapott sebe miatt bekötött fejével jelent meg a Házban.

Először a névszerinti szavazás következett Wlassics miniszter szombati válasza fölött. Rakovszky István interpellációjára napirendre tért a Ház.

Apponyi Albert kér szót ezután. Vádolja a kormányt, hogy visszaéléseit a korona fényével fűdi és folyton hivatkozik a korona bizalmára, a mi alkotmányellenes. Az ellenzék bizalmatlanságának főoka, hogy a kormány még mindig vonakodik a kiegyezésről nyilatkozni. A válasz-

tási visszaélésekről beszél ezután s kijelenti, hogy ha kötelességének megszegése nélkül tehetné, visszavonulna a parlamenti harc-térről.

Apponyi után Bánffy báró miniszterelnök kijelenti, hogy hajlandó a kiegyezést az indemnítással párhuzamosan tárgyalatni.

Mezei Mór szintén a javaslat mellett beszél.

A király utazása.

Budapest, nov. 28. (A „Torontál” eredeti távirata.) Bécsből jelentik: Ő Fel-sége ma Schönbrunnba érkezett.

Pestmegye az obstrukcióról.

Budapest, nov. 28. (A „Torontál” eredeti távirata.) Pestvármegye közgyűlése ma tárgyalta Csongrádmegye átiratát. Az obstruált indenmity alkotmányos tárgyalása folyamatban lévén, a közgyűlés az átiratot tárgyalatlannak minősíti és tudomást véve róla, napirendre tér fölötte.

Munkások az obstrukció ellen.

Budapest, nov. 28. (A „Torontál” eredeti távirata.) A fővárosi munkások tegnap népes értekezletet tartottak, melyen elítélték az obstrukciót, mert — szerintük — ha Bánffy báró miniszterelnök meg is bukik, a rendszer azért csak a régi marad. Nekik pedig nem a kormány, hanem a parlamenti rendszer megváltoztatása kell.

Hol van Eszterházy?

Budapest, nov. 28. (A „Torontál” eredeti távirata.) Párisból jelentik: A Dreyfus-ügyben nagy szerepet játszó Eszterházy őrnagy hír szerint Amerikába szökött.

Budapest, nov. 28. (A „Torontál” eredeti távirata.) Amszterdamból jelentik, hogy Eszterházy őrnagy ma álnév alatt oda érkezett.

Dreyfus távirata.

Budapest, nov. 28. (A „Torontál” eredeti távirata.) Dreyfusné, az Ördög-szige tekre deportált kapitány neje ma a következő táviratot kapta férjétől:

— Együtt örvendez mindnyájatokkal. Tesileg és lelkileg jól érzem magam.

VASUT-ÜGYEK.

12.199/898. szám.

Torontáli h. é. vasutak.

Hirdetmény.

Értesítjük a t. c. utazó közönséget, hogy a f. évi november hó 26-án a közforgalom részére megnyitandó szécsány—alibunári vonal számos—alibunári vonal szakaszán a már kibírdetett vonatokon kívül még 2 új vonatot fog közlekedni az alábbi menetrend szerint.

Ezen 2 új vonatot szükséglet szerinti személyszállító vonat lévén, csak minden kedden és pénteken menesztetik.

Oda	Számos—Alibunár	Vissza
Személyvonat	Allo m á s	Személyvonat
305.*		306.*
I. II. III. oszt.		I. II. III. oszt.
1205	ind. Uj Alibunár . . . ér.	208
1217	↑ Kevi Szőlős . . . ↑	160
1225	Ilánca . . .	140
1235	Ferdinándfalva . . .	129
1241	↓ Dobricza . . . ↓	123
1251	érk. Számos . . . ind.	111
—	érk. Szécsány . . . ind.	1150

*) Csak minden kedden és pénteken közlekedik.

Megjegyzések. 1. Az állomások neve mellett balról álló időadatok felülről lefelé, a jobbról állók pedig alulról felfelé olvasandók.

2. Az indulási és érkezési idők közép-európai időre vonatkoznak.

3. A csatlakozó vonalak kisebb betűkkel vannak nyomtatva.

Nagybecskerek, 1898. évi nov. hó 18-án.

88

Az üzletigazgatóság.

Hirdetések.

Hirdetmény.

Alólirott, mint bíróság kirendelt zárgondnok, közhirre teszem, hogy

1. a nagybecskereki 956. számú tjkvben 3875/a hrsz. alatt fölvetett 400 □-öl szértis helynek;

2. 3875/b hrsz. alatt fölvetett 500 □-öl szértis helynek;

3. 8369. hrsz. alatt fölvetett 600 □-öl pótisztántónak;

4. 4434. hrsz. alatt fölvetett 4 hold szántóföldnek a gradnicza negyedben és

5. (7996—7997.) hrsz. alatt fölvetett 1 hold 100 □-öl felső-muzslyai szőlőnek Czvetkov Száva (másképp Sándor), Mladen és Jozsa, nagybecskereki lakosok tulajdonát képező háromnegyed része helyben, dr. Eibeschtz Miksa ügyvédi irodájában f. évi december hó 1-jén d. u. 3 órakor megtartandó nyilvános árverésen a legtöbbet ígérőknek az 1898/1899-iki gazdasági évre haszonbérbe adatik.

Nagybecskereken, 1898. évi november hó 27-én.

Dr. Vaszlts Endre,

zárgondnok.

1021—1.1

Hirdetmény.

Ó-Bessenyő község tulajdonát képező gabona-magtár, melyben 20.000 métermáza gabona helyezhető el, a képviselőtestület XI/66. számú határozata értelmében folyó év december hó 17-én délelőtt 9 órakor hat egymásután következő évre bérbe fog adatni.

Kikiáltási ár 200 frt, mely összesen alul bérbe nem adható.

Kedvezőtlen eredmény esetén a második árverés december hó 24-én délelőtt 9 órakor fog megtartatni.

Árverési feltételek község házában betekintheők.

Ó Bessenyőn, 1898. nov. 22-én.

Lászlóffy János sk., Gergulov Mihály sk., jegyző. 1016—2.2 bír.

11267. tkv. sz. 1898.

1020—1.1

Árverési hirdetmény

A tbcsei kir. járásbíró, mint telek-könyvi hatóság közhirre teszi, hogy Mátyás Sándor beodrai lakos végrehajtónak Iszákov Aczkó karlovai lakos végrehajtást szenvedő elleni 700 frt iránti végrehajtási ügyében a területén levő Karlova község határában fekvő következő ingatlanok:

1. A karlovai 376. sz. tjkvben A I. (512—513.) hrsz. alatt foglalt kk. Sztánátyev Axemia és Iszákov Aczkó, illetve Sztánátyev Zsiva tulajdonát képező ingatlan a végrehajtási törvény 156. §-ának d) pontja értelmében egészben 400 frt kikiáltási árban.

2. A karlovai 1048. számú tjkvben A I. 1378—1955., 2013 és 2513. hrsz. a. foglalt 7 frt 6 kr. váltsággal terhelt ingatlanokból Iszákov Aczkót illető fele-része 463 frt kikiáltási árban.

3. A karlovai 1396. sz. tjkvben A I. 1516/a, 1768/a, 2188¹/₂ és 2563/a hrsz.

alatt foglalt ingatlanok 894 frt kikiáltási árban.

4. Ugyanazon számú tjkvben és + 3112/a hrsz. alatt foglalt szőlő 114 frt kikiáltási árban 1898. évi december hó 13-ik napján d. e. 10 órakor Karlova község házában árverés alá fog bocsátatni és a kikiáltási áron alul is el fog adatni azzal, hogy az árverés napjától fogva az überlandiális (maradvány) földek után lejárandó váltságtartozás a vevőt fogja terhelni.

Venni szándékozók tartoznak a kikiáltási ár 10%-át készpénzben vagy az 1881. évi LX. t. cz. 42. §-ában jelzett, árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én kelt 3333. sz. a. igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában jelölt és óvadékképesnek nyilvánított értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, vagy neki a bíróságnál előlegesen elhelyezett bánatpénzről kiállított elismervényt átszolgáltatni.

Vevő köteles a vételért 2 egyenlő részletben és pedig az első árverés jogerőre emelkedése után 15 nap, az utolsót 30 nap alatt, mindig az árverés napjától számítandó 5% kamattal együttesen a törökbecsei kir. adóhivatal, mint letéti pénztárnál szabályszerű letéti kérvény kapcsán lefizetni és a vételár után járó kincstári illetéket viselni.

A bánatpénz az utolsó részletbe fog beszámíttatni.

Az árverési feltételek többi pontjai a hivatalos órák alatt a kir. járásbírósg tkvi irattárában és Melencza község előjáróságánál megtekintheők.

Kelt Török-Becsén, a kir. járásbírósg mint tkvi hatóságnál 1898. évi okt. hó 28-án.

Szabó,

kir. aljárásbíró.

Torontálvármegye zsombolyai járás főszolgabírója.

12302. szám. 1898.

1015—3.2

Pályázati hirdetmény.

A járásombeli Nagy-Komlós községében lemondás folytán megtüresedett, évi 400 frt készpénzfizetéssel javadalmazott segédjegyzői állásra ezennel pályázatot nyitok.

Felhivom mindazokat, kik ez állást elnyerni óhajtják, hogy képesítésüket igazoló okmányokkal felszerelt kérvényeiket hozzám folyó év december hó 12-éig adják be, mert a később érkező kérvények figyelembe vétetni nem fognak.

Zsombolya, 1898. nov. 23.

Fóris,

főszolgabíró.

Ki akar sok pénzt keresni?

(havonta 3—400 márkát) koczkáztatás és költség nélkül, az küldje be címét „W. 99.” alatt Domke Ferencnek Leipzig-Lindenau. 1019—15.2

RICHTER-féle HORGONY-PAIN-EXPELLER

Linimentum Capsici compos.

Ezen hírneves háziszser ellentállt az idő megpróbálásának, mert már több mint 30 év óta megbízható, fájdalomcsillapító bedörzsölésként alkalmaztatik közönségnél, csúzá, tag-szaggatásnál és megműléseknél és az orvosok által bedörzsölésekre is mindig gyakrabban rendeltek. A valódi Horgony-Pain-Expeller, gyakorta Horgony-Liniment elnevezés alatt nem titkos szer, hanem igazi népszerű háziszser, melynek egy háztartásban sem kellene hiányozni. 40 kr., 70 kr. és 1 frt. üvegenkénti árban majdnem minden gyógyszerertárban készletben van; főraktár: Török József gyógyszerésznél Budapesten. Bevásárlás alkalmával igen óvatosak legyünk, mert több kisebbbértékű utánzat van forgalomban. Ki nem akar megkárosodni, az minden egyes üveget „Horgony” védjegy és Richter czéggjegyzés nélkül mint nem valódi utasítsa vissza.

RICHTER F. AD. és TSA., csász. és kir. udvari szállítók, RUDOLSTADT (Thüringia).

Raktár: Benkovich Mihály gyógyszerertára N.-Becskek. 940—40.7